

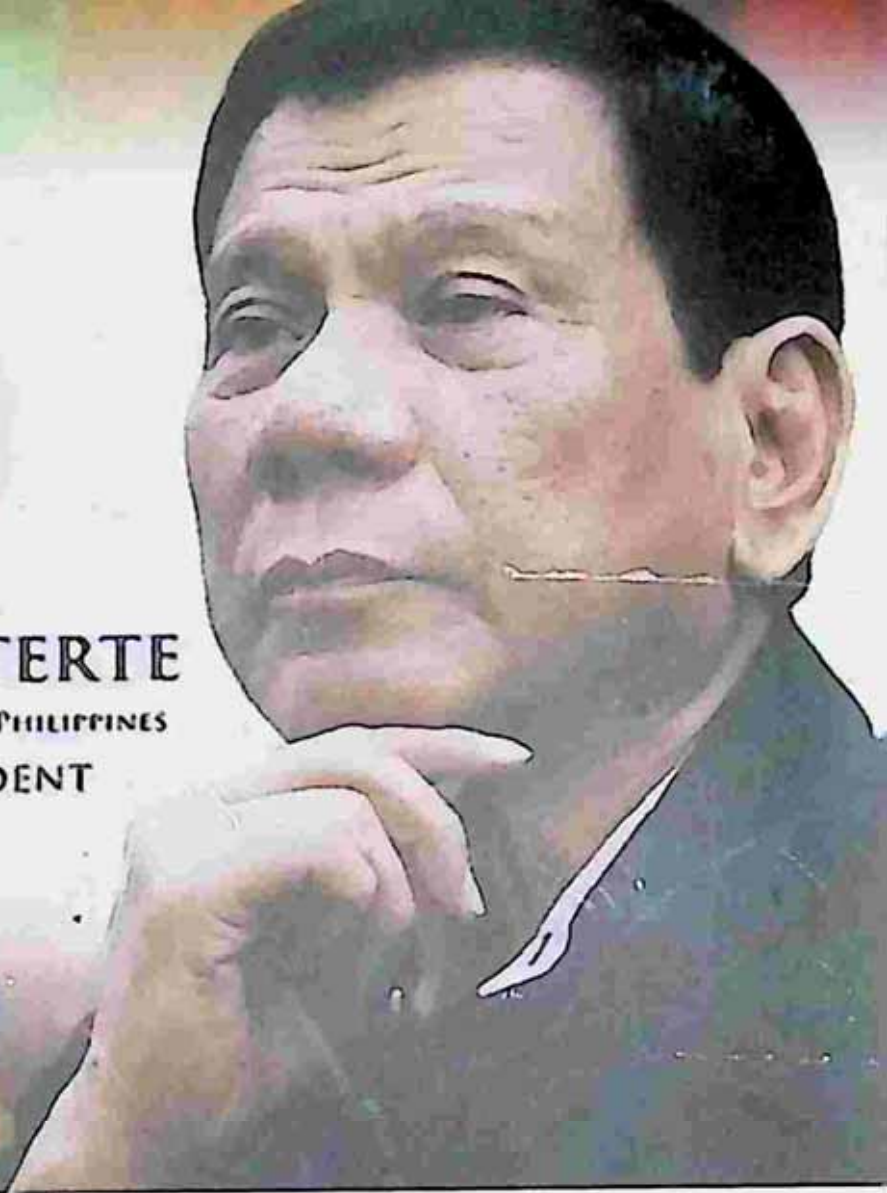
စိတ်ကူးချိုချိုအနုပညာ

RODRIGO R. DUTERTE

16TH PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF THE PHILIPPINES

1ST MINDANAOAN PRESIDENT

ဝိလစပုဇ်နင်ငံရဲ့ သမိုင်းထဲက

3000

IL

ရဲ့

mgvoo.com

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံရဲ့ လွတ်လပ်ရေးသမိုင်းကြောင်း၊
မျက်မှောက်လူနေမှုစနစ်၊ နိုင်ငံရေးနဲ့စီးပွားရေးစနစ်အကြောင်း၊
ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးဇာတ်ခုံပေါ်မှာ
လူကြမ်းမင်းသားအဖြစ် ထင်ရှားကပြလာတဲ့
သမ္မတ ဒုတာတေးအကြောင်း ...

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံရဲ့ သမိုင်းထဲက
ဒုတာတေး
II ရဲ့ဦး

YST0025

2,000.00 KS

mgyoe.com

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံရဲသမိုင်းထဲကဒူတာတေး ရဲဦး

စာမျက်နှာ ၁၄၉ မျက်နှာ၊ ၁၆ စင်တီ x ၁၈.၅ စင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကင်း

ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း

၂၀၁၈၊ မတ်လ၊ ပထမအကြိမ်၊ အုပ်ရေ ၅၀၀

ရောင်းစျေး ၂၀၀၀ ကျပ်

email: skccph@gmail.com ; P.O.Box: 705

www.facebook.com/SKCCmyanmarbook

www.skccmyanmarbook.com

mgyoe.com

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံရဲ့သမိုင်းထဲက
ဒုတိယတေး
ရဲ့ဦး
စုစည်းပြုစုသည်။

ပထမအကြိမ်၊ ၂၀၁၈

မာတိကာ

၁။	ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ အမည်ရင်းမြစ်	၁
၂။	နောက်ခံသမိုင်း	၂
၃။	လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု	၄
၄။	စီးပွားရေး	၇
၅။	လူဦးရေပျံ့နှံ့နေထိုင်မှု	၈
၆။	အစဉ်အဆက်အုပ်ချုပ်ခဲ့သူများ	၁၀
၇။	ရွေးကောက်ပွဲကာလ	၁၂
၈။	သမ္မတရွေးကောက်ပွဲမှာ အနိုင်ရသူ ဒုတိယတေး	၁၄
၉။	၁၆ ဦးမြောက် ဖိလစ်ပိုင်သမ္မတ	၁၆
၁၀။	ပညာရေးနဲ့ အလုပ်အကိုင်	၁၇
၁၁။	ငယ်စဉ်ဘဝ	၁၈
၁၂။	မြို့တော်ဝန်ဒုတိယတေး	၁၉
၁၃။	ဝါသနာ	၂၁
၁၄။	အိမ်ထောင်ရေး	၂၂
၁၅။	ကျန်းမာရေး	၂၄
၁၆။	ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုခြင်း	၂၅
၁၇။	အထက်လွတ်တော်ထဲက တိုက်ပွဲ	၂၇

၁၈။	ဖိလစ်ပိုင် သမ္မတ လစာ	၃၀
၁၉။	မူးယစ်နှိမ်နင်းရေး ဇာတ်ဝင်ခန်းများ	၃၂
၂၀။	မူးယစ်ဆေးရဲ့ သားကောင်များ	၄၀
၂၁။	လူသတ်ဖူးတဲ့ သမ္မတ	၄၂
၂၂။	မာရှယ်လော ထုတ်ဖို့ပြင်ပြီ	၄၄
၂၃။	တကယ်လုပ်မယ့် ဒူတာတေး	၄၆
၂၄။	အနှိုင်းမဲ့ နိုင်ငံရေးရာ လွှမ်းမိုးသူ	၄၈
၂၅။	ပြဿနာပေါင်းစုံနဲ့ ဒူတာတေး	၅၂
၂၆။	ကျုပ် ရက်စက်တော့မယ်	၅၈
၂၇။	အပစ်အခတ် ခေတ္တရပ်စဲခြင်း	၆၃
၂၈။	အမှုနဲ့ ကြိုဆိုခံရသူ သမ္မတ	၆၅
၂၉။	သမ္မတဖြစ်ပြီး ၆ လ အကြာ	၆၈
၃၀။	ဖိလစ်ပိုင်ရဲ့ လိင်ကျွန်ပြဿနာ	၇၃
၃၁။	စစ်တပ်နဲ့ ရှင်းမယ်	၈၁
၃၂။	စွဲချက်အတင်ခံရတဲ့ ဒူတာတေး	၈၄
၃၃။	စကားလုံးကြမ်းတမ်းသူ	၈၇
၃၄။	ခပ်ကြမ်းကြမ်းဝေဖန်သူ	၈၉
၃၅။	အပြောကြမ်းတဲ့ သမ္မတ	၉၁
၃၆။	အောက်ဖို့ဒ်ကိုလည်း ဝေဖန်လိုက်ပြန်ပြီ	၉၄
၃၇။	သတင်းသမားတွေ လုံခြုံရေး	၉၆
၃၈။	ထရမ်ရဲ့ ဖိလစ်ပိုင်ခရီး	၉၈
၃၉။	ဒူတာတေးရဲ့ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ခရီးစဉ်	၁၀၀
၄၀။	မြန်မာနိုင်ငံကို အလည်လာသူ	၁၀၂
၄၁။	လူသားဆန်တဲ့ သမ္မတ	၁၀၄
၄၂။	ကာတွန်းဇာတ်ကောင် ဒူတာတေး	၁၀၆
၄၃။	သွေးစွန်းတဲ့ စစ်တလင်းပြင်	၁၀၈

၄၄။	စစ်ပွဲကို ခြေရာကောက်ကြည့်ခြင်း	၁၁၀
၄၅။	ဂျပန်နိုင်ငံရဲ့ အကူအညီ	၁၁၂
၄၆။	ဖိလစ်ပိုင် တိုက်ခိုက်မှု မလေးနဲ့စင်ကာပူသားတချို့ပါဝင်	၁၁၄
၄၇။	စေ့စပ်ညှိနှိုင်းစရာအကြောင်း မရှိဘူး	၁၁၆
၄၈။	စစ်ပွဲရဲ့ သားကောင်များ	၁၂၀
၄၉။	ရှေ့တန်းစစ်မြေပြင်ရောက်လာတဲ့ သမ္မတ	၁၂၂
၅၀။	လုံခြုံရေးယာဉ်တန်း တိုက်ခိုက်ခံရခြင်း	၁၂၆
၅၁။	တရုတ် လက်နက်အကူအညီ	၁၂၈
၅၂။	စုပေါင်းကာကွယ်ကြပါစို့	၁၃၀
၅၃။	မဆင်မခြင် ပြောလေ့ရှိသူ	၁၃၂
၅၄။	တစ်ကျော့ပြန် မူးယစ်နှိမ်နင်းရေး စစ်ပွဲ	၁၃၄
၅၅။	သမ္မတသက်တမ်း တစ်နှစ်ပြည့်	၁၃၇
၅၆။	ကွင်းဆက်လူသတ်သမား သမ္မတ	၁၃၉
၅၇။	ဆေးလိပ်မသောက်ရ အမိန့်	၁၄၁
၅၈။	ဟစ်တလာလို လုပ်ပစ်ချင်တယ်	၁၄၃
၅၉။	လူ့အခွင့်အရေးနေ့ ဆန္ဒပြပွဲ	၁၄၅
၆၀။	သူ့ကို ပစ်သတ်လိုက်ပါ	၁၄၇

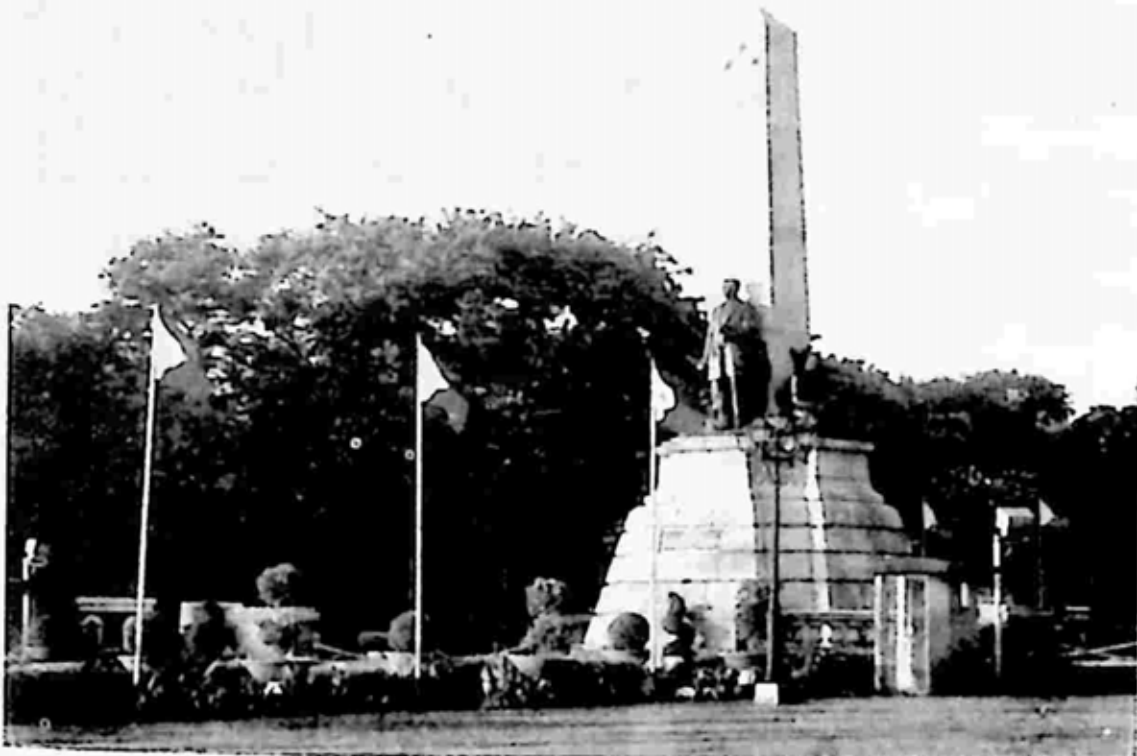

mgyc.com

mgyc.com

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ အမည်ရင်းမြစ်

၁၉၄၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နေ့မှာ အချုပ်အခြာ အာဏာပိုင် သမ္မတနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်လာတဲ့ ဖိလစ်ပိုင်ကျွန်းစုဟာ အာရှအရှေ့တောင်ပိုင်းမှာရှိတဲ့ ကျွန်းစုဖြစ်ပါတယ်။ အာရှတိုက်ကမ်းခြေမှ အရှေ့တောင်ဘက် မိုင် ၅၀၀ ခန့် ဝေးပါတယ်။အဲဒီကျွန်းစုကို “ရတနာကျွန်းစု” လို့လည်း တစ်ခါတစ်ရံခေါ်ဝေါ်ကြပါတယ်။

နောက်ခံသမိုင်း

ဖိလစ်ပိုင်ကျွန်းစုနဲ့ တရုတ်နိုင်ငံတို့ဟာ အလယ်ခေတ် အခါကပင် အဆက်အဆံရှိခဲ့ကြောင်း အထောက်အထား တွေ့ရပါတယ်။ “မင်မင်းဆက်” လက်ထက်မှာ ဖိလစ်ပိုင်နဲ့ တရုတ်တို့ ကုန်သွယ်မှုပြုခဲ့ကြတာပါ။ ဥရောပတိုက်သားထဲမှ ဖိလစ်ပိုင်ကျွန်းစုကို စတင်တွေ့ရှိသူက “ဖာဒီနန် မာဂျဲလင်” ဆိုတဲ့ စပိန်ဘုရင့်အမှုတော်ထမ်း ပေါ်တူဂီတစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ မာဂျဲလင်က ဖိလစ်ပိုင်ကျွန်းစုကို စပိန်ပိုင်နက်နယ်မြေအဖြစ် ကြေညာပြီးနောက် ၁၅၂၁ ခုနှစ်မှာ မတ်တန်ကျွန်းပေါ်က တိုင်းရင်းသားတွေ လက်ချက်နဲ့ အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ရပါတယ်။

မာဂျဲလင်က စပိန်ပိုင်နက်အဖြစ်ကြေညာခဲ့တဲ့ အဲဒီ ကျွန်းစုကို နောင်အခါ စပိန်ပြည်ရှင် ဒုတိယဖိလစ် (ထိုစဉ်က ဥပရာဇာမင်းသား) ကို ဂုဏ်ပြုသောအားဖြင့် ဖိလစ်ပိုင်လို့ ခေါ်ဝေါ်သတ်မှတ်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆေးဗူးကျွန်းမှာ ၁၅၆၅ ခုနှစ်မှစပြီး စပိန်တို့အခြေစိုက်နေထိုင်ခဲ့ရာ တဖြည်းဖြည်း အနံ့အပြားဖြစ်လာပါတယ်။ စပိန်တို့ရဲ့ စိုးမိုးမှုကို မိုရိုလူမျိုး၊ အီဂိုရတ်လူမျိုးတို့က တွန်းလှန်ခဲ့ကြပါတယ်။ အခြားကျွန်း

တွေကိုလည်း စပိန်စိုးမိုးမှုပျံ့နှံ့သွားပြီး လူအများစုရဲ့ကိုးကွယ်ရာ ဘာသာ အဖြစ် ဗရင်ဂျီဂိုဏ်းဝင်တွေ ဖြစ်လာကြပါတယ်။

လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု

၁၉ ရာစုမှာ လွတ်လပ်ရေးအတွက် လှုပ်ရှားမှုတွေ စတင်လာပြီး ၁၈၁၉ ခုနှစ်မှာ ဟိုဇေးရီဇား ကြီးမှူးတည်ထောင်တဲ့ လီဂါဖီလစ်ပီနာ အသင်းဟာ အင်အားအကောင်းဆုံးဖြစ်လာပါတယ်။ အာဇာနည်ကြီး “ရီဇား” ကို စပိန်အစိုးရက ၁၈၆၉ ခုနှစ်မှာ ကွပ်မျက်သုတ်သင်လိုက်ပါတယ်။ စပိန်တို့ကို တိုင်းရင်းသားတို့က ပုန်ကန်မှုတွေဟာ ဟိုမှသည်မှ ပေါ်ထွက်ခဲ့ပေမဲ့လည်း ပြင်းပြင်းထန်ထန် အနှိမ်နင်းခံရပါ တယ်။ စပိန်-အမေရိကန်စစ်ပွဲအပြီး ၁၈၉၈ ခုနှစ်မှာတော့ စပိန်အစိုးရက ဖိလစ်ပိုင်ကျွန်းစုကို အမေရိကန် အစိုးရထံ ပေးအပ်လိုက်ရပါတယ်။

အမေရိကန်အစိုးရဟာ ဖိလစ်ပိုင်ကို လွတ်လပ်ရေးပေးဖို့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးအဆင့်အတန်းကို တစ်စတစ်စ မြှင့်တင်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ်မှာတော့ ဖိလစ်ပိုင် နိုင်ငံဟာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးရရှိခဲ့ပြီး ဓနသဟာယနိုင်ငံ ဖြစ်လာပါတယ်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်ရောက်ရင် လွတ်လပ်သော အချုပ်အခြာအာဏာပိုင်နိုင်ငံ ဖြစ်လာစေရမယ်လို့ အမေရိကန်အစိုးရက ကတိထားခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်

၁၉၄၆ ဇူလိုင်လ ၄ ရက် လွတ်လပ်ရေး အလံတင် အခမ်းအနား

ကြီးဖြစ်လာတာကြောင့် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံဟာ ကမ္ဘာ့အရှေ့ဖျားဒေသမှာ စစ်ဒဏ်အခံရဆုံးသောနိုင်ငံ၊ အပျက်အစီးအများဆုံးသောနိုင်ငံ ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။

ဂျပန်တို့က ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့မှာ လေကြောင်းတိုက်ပွဲတွေ စတင်ဆင်နွှဲခဲ့ပြီး နောက် ၅ ရက် အကြာ လူဇန်ကျွန်းကို တက်ရောက် သိမ်းပိုက်မိခဲ့ကြပါတယ်။ ၁၉၄၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂ ရက်နေ့မှာ မနီလာ မြို့တော်ကို သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ အမေရိကန်နဲ့ ဖိလစ်ပိုင်တပ်တွေက ဗာတန်းကျွန်းဆွယ်နဲ့ ကော်ရက်ဂျီဒေါ်မှာ လပေါင်းများစွာ အပြင်းအထန် ခုခံတိုက်ခိုက်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ၁၉၄၂ ခုနှစ် မေလ ၆ ရက်နေ့မှာတော့ ကော်ရက်ဂျီဒေါ်အညံ့ခံလိုက်ရပြီး ဗိုလ်မှူးချုပ်

ဒေါက်ဂလပ်မက်အာသာလည်း မိမိဌာနချုပ်ကို သြစတြေးလျသို့ ပြောင်းရွှေ့ပေးလိုက်ရပါတယ်။ ဗိုလ်မှူးချုပ် ဝန်းရိုက်ကတော့ စစ်သုံးပန်း အဖြစ် အဖမ်းခံခဲ့ရပါတယ်။

ဂျပန်တို့စိုးမိုးခဲ့စဉ်အတွင်း ပြောက်ကျားခုခံတော်လှန်ရေးတွေ ရှိခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၄၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၉ ရက်နေ့မှာ ဗိုလ်ချုပ်မက်အာသာရဲ့ လက်အောက်ခံ မဟာမိတ်တပ်တွေဟာ လေးတီးကျွန်း ပြန်လည်သိမ်းယူရေးကို စတင်ခဲ့ရာ ဖိလစ်ပိုင်အလယ်ပိုင်းနဲ့ မြောက်ပိုင်း ဒေသတွေမှာ ဂျပန်တို့ အပြတ်အသတ်အရေးနိမ့်ခဲ့ပါတယ်။

၁၉၄၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလမှာ မနီလာမြို့တော်ကို ပြန်လည် သိမ်းယူနိုင်ခဲ့ပြီး ထိုနှစ်ဩဂုတ်လအတွင်း ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးသွားတဲ့အတွက် ဂျပန်တို့သိမ်းပိုက်ထားသမျှ အားလုံးလိုလိုကို ပြန်လည် သိမ်းယူနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးသွားတဲ့အခါ ၁၉၄၆ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နေ့မှာ အမေရိကန်အစိုးရက ကတိပြုထား ခဲ့တဲ့အတိုင်း လုံးဝ လွတ်လပ်ရေးကို ပေးအပ်လိုက်တာကြောင့် ထိုနေ့ထိုရက်မှစပြီး ဖိလစ်ပိုင် နိုင်ငံဟာ လွတ်လပ်တဲ့ အချုပ်အခြာ အာဏာပိုင်သမ္မတနိုင်ငံ ဖြစ်လာခဲ့ပါတော့တယ်။ ဖိလစ်ပိုင်ကျွန်းစုမှာ ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် ကျွန်းပေါင်း ၇၀၀၀ ကျော်ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ၄၀၀ ကျော်လောက်ပဲ ကျွန်းလို့ သတ်မှတ် နိုင်လောက်အောင် မြေပြင်ကျယ်ပြန့်တာပါ။

စီးပွားရေး

တောင်စဉ်တောင်တန်းများရဲ့ အောက်ခြေတစ်လျှောက် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အခွံညားဆုံးသော သစ်တောကြီးတွေ ပေါက်ရောက်နေပါတယ်။ မြင့်မားလှတဲ့တောင်တန်းတွေမှာ ထင်းရှူးတောကြီးတွေ ဖုံးလွှမ်းနေပါတယ်။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံဟာ သစ်ဝါးပေါများပါတယ်။ မြေနိမ့်မြေပြန့်နည်းပါးတာကြောင့် တောင်ကုန်းတောင်တန်းတွေပေါ်မှာ လှေကားထစ်စိုက်ခင်းတွေနဲ့ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင်ကြပါတယ်။

ဆန်စပါး၊ သကြား၊ ကြိမ်၊ မနီလာလျှော်၊ ဆေးရွက်၊ ကန်စွန်း ဥ၊ အာလူး၊ ကော်ဖီ၊ မြေပဲ၊ အုန်းသီး၊ အုန်းဆန်ခြောက်တို့ဟာ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံရဲ့အဓိက ထွက်ကုန်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ သရက်၊ ငှက်ပျောစသည်တို့ကိုလည်း အကြီးအကျယ် စိုက်ပျိုးကြပါတယ်။ တွင်းထွက်သယံဇာတလည်း အတော်အတန်ကြွယ်ဝပြီး ရွှေ၊ သံ၊ ကြေးနီ၊ ခရိုမီယမ်၊ မင်းဂနိစ်တို့ အတော်အသင့် တူးဖော်ရရှိပါတယ်။

ဖိလစ်ပိုင်နိုလူမျိုးတို့ရဲ့ အဓိကလုပ်ငန်းမှာ စိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး သူတို့ရဲ့ အဓိကအစားအစာက ဆန်ဖြစ်ပါတယ်။

လူဦးရေပျံ့နှံ့နေထိုင်မှု

ဖိလစ်ပိုင်ကျွန်းစုမှာ လူမျိုးစုံနေထိုင်ကြပါတယ်။ ဝေးပြေးအကျဆုံး တိုင်းရင်းသားက နီဂရီတိုလူမျိုးဖြစ်ပါတယ်။ တောင်တန်းတွေမှာ သွားလာနေထိုင်ကြသော အီဂိုရတ်လူရိုင်းမျိုးနွယ်လည်း ရှိပါတယ်။ မင်ဒနာအိုကျွန်းစုမှာ မိုရိုလူမျိုးတွေကို ယနေ့တိုင် တွေ့နိုင်ပါတယ်။ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ အဲဒီရှေးကျလွန်းတဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေအပေါ် အဆက်မပြတ် ဝင်ရောက်လာတဲ့ အင်ဒိုနီးရှားလူမျိုးတွေက လွမ်းမိုးသွားခဲ့ပါတယ်။ ဖိလစ်ပီနိုလိုခေါ်တဲ့ လူမျိုးစုတွေဟာ အင်ဒိုနီးရှားလူမျိုးတွေ နောက်မှရောက်လာကြတဲ့ မလေး (ပသျှူး) လူမျိုးတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ တရုတ်၊ ဂျပန်၊ ဟိန္ဒူနဲ့ ဥရောပတိုက်သားအနွယ်တွေလည်း အများအပြား အခြေစိုက်နေထိုင်ကြပါတယ်။ တရုတ်တွေက လူနည်းစု ဖြစ်ပေမဲ့ ကုန်သွယ်စီးပွားရေးကဏ္ဍမှာတော့ တွင်ကျယ်ကြတယ်။ မက်စတီဇို ခေါ် ဖိလစ်ပီနိုနဲ့ စပိန်ကပြားတွေကို အစိုးရဌာနကြီးများ၊ နိုင်ငံရေးလောက၊ စီးပွားရေး လောကတွေမှာ ဦးစီးခေါင်းဆောင်တွေ အဖြစ် မြင်တွေ့ကြရပါတယ်။

ဖိလစ်ပိုင်ရိုးရာ ဝါးညှပ်အကအား တွေ့ရစဉ်

မြို့တော် - မနီလာမြို့

အကြီးဆုံးမြို့- ကိုဇန်မြို့

ရုံးသုံး ဘာသာစကားများ- ဖိလစ်ပိုင်နှင့်အင်္ဂလိပ်

ကိုးကွယ်မှု- ရိုမန်ကက်သလစ် (၈၀.၉%)၊ အစ္စလာမ် (၅%)၊

အခြားခရစ်ယာန် (၄.၅%)၊ အခြားဘာသာများ (၁.၈%)၊

ဘာသာမဝင်သူများ (၀.၁%)

လွတ်လပ်ရေး (အမေရိက၊ သတ်မှတ်)၄ ဇူလိုင် ၁၉၄၆

တယ်လီဖုန်းကုတ် - +၆၃

အစဉ်အဆက်အုပ်ချုပ်ခဲ့သူများ

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံရဲ့ သမ္မတဟာ အစိုးရအဖွဲ့အကြီးအကဲဖြစ်သလို ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ၁၈၉၉ ခုနှစ်မှာ ပထမဆုံးဖြစ်လာတဲ့ သမ္မတက Emilio Aguinaldo ဖြစ်ပါတယ်။ သူဟာ ၁၉၀၁ ခုနှစ်အထိအုပ်ချုပ်ခဲ့ပြီး စစ်ပွဲအတွင်း ဖမ်းဆီးခံခဲ့ရကာ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံဟာ အမေရိကန်ကိုလိုနီအဖြစ် ကျရောက်ခဲ့ရပါတယ်။

၁၉၃၅ ခုနှစ်ရောက်တော့ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံဟာ အချုပ်အခြာအာဏာ ပြန်လည်ရရှိခဲ့ပြီး ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြန်လည်ရေးဆွဲခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ အခြေခံဥပဒေအရ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပတဲ့အခါ Manuel L. Quezon ဟာ ဒုတိယမြောက် သမ္မတဖြစ်လာခဲ့ပြီး သမ္မတသက်တမ်း ဖြန့် သတ်မှတ်ခဲ့ပါတယ်။

သို့ပေမဲ့ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံဟာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း ၁၉၄၂ ခုနှစ်မှာ ဂျပန်လက်အောက်ကိုရောက်ရှိခဲ့ရပြန်ပြီး ဂျပန်အလိုကျအဖြစ် ရုပ်သေးသမ္မတ José P. Laurel ကို တင်မြှောက်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဂျပန်တွေစစ်ရှုံးအပြီးမှာတော့ ဂျပန်ရုပ်သေးဖြစ်သူ Sergio Osmeña က ဖိလစ်ပိုင်သမ္မတဖြစ်နေပြီး စစ်ပြီးချိန် ပထမဆုံး ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပေးတဲ့အခါ Manuel Roxas ကအနိုင်ရလို့ ၁၉၄၈ အထိ သမ္မတ

အမျိုးသမီး သမ္မတများ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည့် Arroyo နှင့် Corazon Aquino

ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ သူ့ကို လွတ်လပ်ရေးရပြီးချိန် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံရဲ့ ပထမဆုံး သမ္မတလို့လည်း ဆိုနိုင်ပါတယ်။

သမ္မတ ၅ ယောက်ပြောင်းလဲပြီးနောက်မှာ အာဏာရှင်အဖြစ် နာမည်ဆိုးတွင်ခဲ့တဲ့ Ferdinand Marcos က ၁၉၆၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၆ ခုနှစ်အထိ ဖိလစ်ပိုင်သမ္မတ ဖြစ်လာပါတယ်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ် လူထုတော် လှန်ရေးနဲ့ဖြုတ်ချခံရပြီး Ferdinand Marcos ကို ပြည်နှင့်ဒဏ် ပေးလိုက်ပါတယ်။ ၁၉၈၇ ခုနှစ်မှာဖိလစ်ပိုင်သမ္မတနိုင်ငံတော်အဖြစ် ပြန်လည် အသက်သွင်းခဲ့ပါတယ်။ လူထုတော်လှန်ရေးကြောင့် ဖိလစ် ပိုင်နိုင်ငံမှာ အမျိုးသမီးသမ္မတနှစ်ဦး Corazon Aquino နဲ့ Gloria Macapagal Arroyo တို့လည်း ပေါ်ထွန်းခဲ့ပါတယ်။

□

ရွေးကောက်ပွဲကာလ

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံမှာ သမ္မတသစ် ရွေးကောက်တင် မြှောက်ဖို့အတွက် ပြည်သူတွေ ၂၀၁၆ မေလ ၉ ရက်နေ့မှာ မဲပေးခဲ့ကြပါတယ်။ တရားဝင် မဟုတ်သေးတဲ့ စာရင်းတွေအရ သဘောထားတင်းမာပြီး စကားကို ခပ်ပြတ်ပြတ်ပြောတတ်တဲ့ မြို့တော်ဝန်တစ်ဦးက မဲအများဆုံးရနေပါတယ်။

တောင်ပိုင်း Davao မြို့ရဲ့ မြို့တော်ဝန်အဖြစ် နှစ်အတော်ကြာ တာဝန်ထမ်းခဲ့တဲ့ Rodrigo Duterte ဟာ ဒီကနေ့ ရွေးကောက်ပွဲ မတိုင်ခင် အစောပိုင်း လူထုစစ်တမ်းတွေအရ အထက်လွှတ်တော်အမတ် Grace Poe၊ လက်ရှိသမ္မတ Benigno Aquino ထောက်ခံတဲ့ ပြည်ထဲ ရေးဝန်ကြီး Manuel Roxas တို့ထက် ၁၀% လောက်အထိ ထောက်ခံမှု ပိုရနေတာပါ။

အသက် ၇၁ နှစ်အရွယ် Duterte ဟာ ရာဇဝတ်မှုကျူး လွန်သူတွေ ကို သုတ်သင်ပစ်မယ်ဆိုတဲ့ ကတိအပါအဝင် ရာဇဝတ်မှုနဲ့ အဂတိလိုက် စားမှုတွေကို တိုက်ဖျက်သွားမယ်လို့ ခပ်ပြတ်ပြတ်ပြောတဲ့ မိန့်ခွန်းတွေ

ကြောင့် ပြည်သူ ထောက်ခံမှု ရရှိခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ ခပ်ကြမ်းကြမ်း စကားလုံးတွေကြောင့် အမေရိကန်သမ္မတလောင်း အကြံရွေးပွဲတွေမှာ ရီပတ်ဘလီကန် ပါတီဘက်ကနေ သမ္မတလောင်းဖြစ်ဖို့ ကြိုးစားနေတဲ့ Donald Trump နဲ့ နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြခံနေရသူလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

မေလ ၃၀ ရက်နေ့မှာတော့ တစ်နိုင်ငံလုံးက မဲရလဒ်တွေကို တရားဝင်ကြေညာပေးခဲ့ပါတယ်။

သမ္မတရွေးကောက်ပွဲမှာ အနိုင်ရသူ ဒုတိယတေး

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲမှာ လက်ရှိ Davao မြို့တော် ဝန် ရီဒရီဂို ဒုတိယတေးက သူ့အနိုင်ရပြီ ဖြစ်တယ်လို့ ကြေညာလိုက်ပါတယ်။ မဲတွေရဲ့ ၈၈ % ကျော်ကို ရေတွက်အပြီးမှာ မစ္စတာဒုတိယတေးဟာ မဲ ၁၄ သန်းကျော် ရရှိထားပြီး၊ ဒါဟာ အနီးကပ်ဆုံးပြိုင်ဘက် သမ္မတလောင်းထက်ကို မဲအရေအတွက် ၆ သန်းနီးပါး ပိုမိုရရှိထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အစောပိုင်းတုန်းက သူ့ရဲ့ အဓိကပြိုင်ဘက် ဆီနိတ်တာ အမျိုးသမီး အမတ်ဂရေစီပိုးက မဲတွေဆက်လက်ရေတွက် နေကြဆဲဖြစ်ပေမဲ့ လက်ရှိ ထွက်ပေါ်လာတဲ့ ရလဒ်တွေအရ ထိပ်ကနေဦးဆောင်နေတဲ့ မစ္စတာ ဒုတိယတေးဟာ ကျန်ပြိုင်ဘက်တွေအားလုံးထက် မဲပိုရရှိမှာဖြစ်တယ် ဆိုတဲ့အချက်ဟာ သိသာနေနှင့်ပြီလို့ ပြောကြားရင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲမှာ မစ္စတာ ဒုတိယတေးအနိုင်ရရှိကြောင်း အသိအမှတ်ပြု ပြောဆိုထားပါတယ်။

ဖိလစ်ပိုင် နိုင်ငံမှာ တွေ့ကြုံနေရတဲ့ ရာဇဝတ်မှုတွေကို ပြတ်ပြတ်

သမ္မတ ရွေးကောက်ပွဲ အနိုင်ရအပြီး ဒုတိယတေးနှင့် ပရိသတ်များ အောင်ပွဲခံစဉ်

သားသား ကိုင်တွယ်မယ်ဆိုတဲ့ မစ္စတာ ဒုတိယတေးရဲ့ ရွေးကောက်ပွဲအကြို မဲဆွယ်ကတိအပေါ် ဖိလစ်ပိုင်ပြည်သူ တွေအတော်များများက သဘော ကျခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရာဇဝတ်ကောင်တွေ ထောင်ချီပြီး သတ်ပစ် မယ်ဆိုတဲ့ မစ္စတာဒုတိယတေးရဲ့အပြောဟာလည်း အငြင်းပွားဖွယ်ရာ၊ ဝေဖန်ဖွယ်ရာ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

□

၁၆ ဦးမြောက် ဖိလစ်ပိုင်သမ္မတ

၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၃၀ ရက်နေ့မှာ ရှေ့နေနဲ့ နိုင်ငံရေးသမား တစ်ဦးဖြစ်သူ Rodrigo Duterte ဟာ ၁၆ ဦးမြောက် သမ္မတဖြစ်လာ ပါတယ်။ သမ္မတဖြစ်ချိန်မှာ သူ့အသက်ဟာ ၇၁ နှစ်ရှိနေပါပြီ။

ပညာရေးနဲ့ အလုပ်အကိုင်

သူဟာ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံဘာသာရပ်ကို အထူးပြု လေ့လာခဲ့ပြီး ၁၉၆၈ ခုနှစ်မှာ ဖိလစ်ပိုင်တက္ကသိုလ်က ဘွဲ့ရခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၇၂ ခုနှစ်မှာတော့ San Beda College က ဥပဒေဘွဲ့ ရရှိခဲ့ပါတယ်။ ရှေ့နေအဖြစ် အသက်မွေးရင်းနဲ့ မြို့တော်ဝန်အဖြစ် ရွေးချယ်ခံခဲ့ရပါတယ်။

ငယ်စဉ်ဘဝ

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကို ၁၉၄၅ ခုနှစ် မတ်လ ၂၈ ရက်နေ့မှာ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ မက်ဆင်မြို့လေးမှာ မွေးဖွားခဲ့ပါတယ်။ သူ့ မိခင်ဘက်က အဘိုးဖြစ်သူ ဟာ တရုတ်ပြည်ဖွားဖြစ်ပြီး ဖခင်ဖြစ်သူက ရှေ့နေဖြစ်ပါတယ်။ မိခင်က ကျောင်းဆရာမတစ်ယောက်ပါ။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ Davao City က ကျောင်းမှာ သူဟာ ဘွဲ့ရတဲ့အထိ ပညာသင်ကြားခဲ့ပါတယ်။ နိုင်ငံရေး သိပ္ပံဘွဲ့နဲ့ ဥပဒေဘွဲ့တို့ကို ရရှိပြီးနောက် ၁၉၇၇ ခုနှစ်အထိ ဥပဒေ အကြံပေးအရာရှိအဖြစ် လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ သူ ငယ်ရွယ်စဉ်က ခရစ်ယာန် ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးရဲ့ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖော်ကားမှုခံခဲ့ရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

□

မြို့တော်ဝန်ဒုတိယတေး

ဒုတိယတေး မြို့တော်ဝန်အဖြစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့ Davao မြို့ဟာ ရဲဉှာနရဲ့ထုတ်ပြန်ချက်အရ လူသတ်မှုနဲ့မုဒိမ်းမှု အများဆုံးလို့ သိရပါတယ်။ ပြီးတော့ အရွယ်မရောက်သေးတဲ့ ပြည့်တန်ဆာတွေနဲ့ မူးယစ်

ပိသားစုနှင့်အတူ ငယ်ဘဝ ဒုတိယတေး (ဝဲ-ဒုတိယ) အား တွေ့ရစဉ်

ဆေးပြဿနာတွေကလည်း အတော်များပြားပါတယ်။ ဒါကို ဒုတိယတေးက သူ့လက်ထက်မှာ ကမ္ဘာလုံခြုံစိတ်ချရမှုအရှိဆုံး မြို့တော်တစ်ခုဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်မယ်လို့ ကြွေးကြော်ခဲ့ပါတယ်။

သူ သမ္မတဖြစ်ပြီး မူးယစ်ဆေးဝါးပြဿနာနဲ့ ပတ်သက် လို့ ကိုင်တွယ်ရာမှာ ရက်စက်တဲ့လုပ်ဆောင်ချက်ရှိခဲ့ပေမဲ့ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလထုတ် ဖော်ဘီးမဂ္ဂဇင်းထဲမှာ ကမ္ဘာ့ဩဇာအရှိဆုံးပုဂ္ဂိုလ် ၁၀၀ ထဲ သူက ၇၀ဦးမြောက်အဖြစ် စာရင်းဝင်ခဲ့ပါတယ်။

ဝါသနာ

သူဟာ စက်ဘီးနဲ့ဆိုင်ကယ်ကို ရူးသွပ်သူဖြစ်ပေမဲ့ ဇိမ်ခံမော်တော်ကားကိုတော့ မုန်းတီးသူဖြစ်ပါတယ်။ ဟိုအရင်က ဟာလီဒေဗီဆန် တစ်ပတ်ရစ်ဆိုင်ကယ်ကို စီးနင်းခဲ့ပေမဲ့ အခုမှာတော့ Yamaha Virago ဆိုင်ကယ်ကို ပိုင်ဆိုင်ထားပါတယ်။ ပြီးတော့ သူဟာ ဆေးလိပ်သောက်သူတစ်ယောက်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆရာဝန်က ကျန်းမာရေးအကြောင်းပြလို့ ဆေးလိပ်ဖြတ်ခိုင်းတာကြောင့် သူဆေးလိပ်ကို ယတိပြတ်ဖြတ်လိုက်တာပါ။ စာပေဖတ်ရှုမှုအနေနဲ့တော့ Robert Ludlum နဲ့ Sidney Sheldon တို့ရဲ့ ဝတ္ထုတွေ ဖတ်လေ့ရှိပါတယ်။

အိမ်ထောင်ရေး

အရင်က သူ့မှာ အိမ်ထောင်ရှိခဲ့ပါတယ်။ Zimmerman ဆိုတဲ့ လေယာဉ်မယ်အမျိုးနွဲ့ အိမ်ထောင်ကျခဲ့ပြီး Paolo, Sara, Baste သားသမီး ၃ ယောက် ထွန်းကားခဲ့ပါတယ်။ အကြီးဆုံးသားဖြစ်သူ Paolo က မော်တော်ကား ပြန်ပေးဆွဲမှုတစ်ခုမှာ ပါဝင်ပတ်သက်တယ် ဆိုပြီး သတင်းထွက်ခဲ့တော့ ဒုတိယတေးလည်း နာမည်ပျက်ခဲ့ရပါသေး တယ်။ ဒါပေမဲ့ “ကျွန်တော့်သား Paolo က ရာဇဝတ်မှုထဲပါဝင်ခဲ့တယ် ဆိုရင် သတ်ပစ်လိုက်ပါ” လို့ ဒုတိယတေးက ပြောခဲ့ပါတယ်။ တကယ် တမ်းမှာတော့ သူ့သားမပါဝင်ခဲ့ဘူးလို့ သိရပါတယ်။

ယခင်ဇနီးဟောင်းနဲ့ ကွာရှင်းပြီးနောက်မှာ အခုလက်ရှိ Cielito ဆိုတဲ့ဇနီးနဲ့ တရားဝင်ပေါင်းသင်း နေထိုင်ပါတယ်။ ဒုတိယတေးမှာ မြေး ၈ ယောက်ရှိပြီး တစ်ဝက်က မွတ်ဆလင် ဘာသာဝင်ဖြစ်ပြီး ကျန်တစ် ဝက်က ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်တွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ သူဟာ မိရိုးဖလာ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်တစ် ယောက်ဖြစ်ပေမဲ့ ဘာသာရေး အခမ်းအနား ပွဲတွေ တက်ရောက်လေ့မရှိပါဘူး။

သမ္မတ ဒုတိယတေး နှင့် ဒုတိယဇနီး Cielito အား ပါတီပွဲတစ်ခုတွင် တွေ့ရစဉ်

“ကျွန်တော်ဟာ ဘုန်းတော်ကြီးရဲ့ စကားကိုဖြစ်စေ၊ ပညတ်တော်ဆယ်ပါးကိုဖြစ်စေ နားထောင်လိုက်မယ်ဆိုရင် ဘာမှလုပ်လို့ရမှာ မဟုတ်တော့ဘူး” လို့ သူပြောခဲ့ပါတယ်။ “ကျွန်တော်ဟာ ခရစ်ယာန် တစ်ယောက်ဖြစ်ပေမဲ့ အလ္လာအရှင်မြတ်ကိုလည်း ယုံကြည်ပါတယ်” လို့ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့က သူပြောခဲ့ပါတယ်။

□

ကျန်းမာရေး

ကျန်းမာရေးအားဖြင့် ဒုတိယတန်းမှာ Buerger's disease သွေးကြောရောင်ရမ်းတဲ့ ရောဂါနဲ့ အစာအိမ်ရောဂါ ရှိပါတယ်။ အစာမျို ပြန်မှာလည်း ပြဿနာနည်းနည်းရှိပေမဲ့ သူက ဂရုမစိုက်ပါဘူး။

ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုခြင်း

မေလ ၉ ရက်က ကျင်းပခဲ့တဲ့ ဖိလစ်ပိုင်ရွေးကောက်ပွဲမှာ အနိုင် ရရှိခဲ့သူ ဒါဗာအိုမြို့တော်ဝန်ဟောင်း ရိုဒရီဂို ဒုတိယတေးဟာ ဇွန်လ ၃၀ ရက်က နိုင်ငံတော်သမ္မတသစ်အဖြစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုခဲ့ပါတယ်။

သမ္မတသစ်ဖြစ်လာသူ ဒုတိယတေးဟာ နိုင်ငံတွင်း ရာဇဝတ်မှုတွေ အပေါ် တင်းကျပ်စွာ ကိုင်တွယ်သွားရေးက သူ့ရဲ့ခြောက်နှစ်တာ သမ္မတ သက်တမ်းမှာ အဓိကလုပ်ဆောင်မယ့် ကိစ္စရပ်ဖြစ်တယ်လို့ ပြောကြား ထားခဲ့သူဖြစ်ပါတယ်။ ဒုတိယတေးရဲ့ အခုကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုမှု အခမ်း အနားဟာ လူအများအပြားစုရုံးတက်ရောက်ခဲ့တဲ့ ယခင်ဖိလစ်ပိုင်ခေါင်း ဆောင်များရဲ့ကျမ်းကျိန်ပွဲတို့နဲ့ မတူဘဲ သမ္မတအိမ်တော်ထဲမှာ ပရိသတ် အနည်းအကျဉ်းကိုသာ ဖိတ်ခေါ်လုပ်ဆောင်ခဲ့တာပါ။

“ပြည်သူလူထုရဲ့ ထောက်ခံအားပေးမှု၊ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု မပါရင် ဘယ်လောက်ပဲ အာဏာပြင်းတဲ့ခေါင်းဆောင်ပဲ ဖြစ်ပါစေ၊ နိုင်ငံရဲ့ အရေးပါအရာရောက်မှုတွေကို အောင်မြင်အောင် ဆောင်ကြဉ်းပေးနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး”လို့ ကျမ်းကျိန်ပွဲအခမ်းအနားမှာ သမ္မတသစ်ဒုတိယတေးက

၂၀၁၆ ဇွန် ၃၀ ရက်နေ့ သမ္မတသစ် အဖြစ် ဗမာ့တာ ဒုတိယအကြိမ် ကျမ်းသစ္စာပြုစဉ်

ပြောကြားခဲ့ပါတယ်။

ဖိလစ်ပိုင်သမ္မတသစ် ဖြစ်လာသူ ဒုတိယအကြိမ် ဒုတိယအကြိမ် ရာဇဝတ်မှု တိုက် ဖျက်ရေး အစီအမံတွေထဲမှာ သေဒဏ် ပြစ်ဒဏ်ကို ပြန်လည် ကျင့်သုံး ရေး၊ လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့တွေကို ပစ်ခတ်ဖမ်းဆီးခွင့်ပေးခြင်း၊ မူးယစ်ရာဇာ တွေကို အသေဖမ်းဆီးနိုင်ပါက ဆုငွေပေးခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်နေပါ တယ်။

အထက်လွတ်တော်ထဲက တိုက်ပွဲ

သမ္မတဖြစ်ပြီးမကြာမီမှာပဲ ဖိလစ်ပိုင်သမ္မတ ရီဒရီဂို ဒုတိယတေးဟာ ဒါဗာအို မြို့တော်ဝန်ဘဝက တရားရေးဌာန ဝန်ထမ်းတစ်ယောက်ကို အူဇီဇက်သေနတ်နဲ့ ပစ်သတ်ခဲ့ဖူးတယ်ဆိုပြီး စွပ်စွဲမှုတွေ ပေါ်ထွက်လာပါတယ်။ အရင်က ဒုတိယတေးရဲ့ လက်ဖြောင့်သေနတ် သမားဟောင်းလို့ဆိုတဲ့ Edgar Matobato ဆိုသူက ဆီးနိတ်အထက် လွတ်တော်ကြားနာပွဲတစ်ခုမှာ အခုလိုစွပ်စွဲပြောကြားလိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ Matobato တို့ပါခဲ့တဲ့ ဒီလက်ဖြောင့်လူသတ်သမားတွေကြောင့် ဒါဗာအိုမှာ လူရာချီ သေဆုံးခဲ့ရပါတယ်။

“ကျုပ်တို့အလုပ်က ဆေးသမား၊ မုဒိမ်းသမားတွေနဲ့ လူဆိုးတွေကို ပစ်သတ်ဖို့ပဲ” လို့ သူက ဆိုပါတယ်။ သတ်ရမယ့် သူတွေရဲ့ နာမည်ကို တောင်မသိဘဲ သမ္မတက သူတို့ကို ခေါ်သတ်ခိုင်းတာပါ။ ဒီထဲမှာ ဒုတိယတေးရဲ့ ပြိုင်ဘက်တွေပါ ပစ်မှတ်ထား သတ်ဖြတ်ခံခဲ့ရတယ်လို့လည်း Matobato က ဆိုပါတယ်။ ပြိုင်ဘက်တစ်ယောက်ရဲ့ သက်တော်စောင့် ၄ ယောက်လည်း အသတ်ခံရတယ်လို့ ထွက်ဆိုပါတယ်။

ဖိလစ်ပိုင် လွှတ်တော်အတွင်းမှ သမ္မတ ဒူတာတေး၏ ပုံရိပ်လွှာ

၁၉၉၃ တုန်းက သူတို့နဲ့ လမ်းမှာရင်ဆိုင်ပစ်ခတ်ခဲ့တဲ့ တရားရေး ဌာနဝန်ထမ်းကို ဒူတာတေးက အသေသတ်ခဲ့တယ်လို့ မာတိုဘာတိုက ပြောပါတယ်။ ဒူတာတေးက ဒီလူကို အူဇီကျည်ကတ် ၂ ကတ်သုံးပြီး ပစ်သတ်တာလို့ ဆိုပါတယ်။ လူတွေကို ကလီစာတွေဖောက်ထုတ်ပြီး ရေထဲချပစ်တာ၊ မိကျောင်းစာ ကျွေးတာမျိုးလို ရက်ရက်စက်စက်တွေ လုပ်ခဲ့တယ်လို့လည်း ဆိုပါတယ်။ သူဟာ ဒူတာတေး သမ္မတ ဖြစ်လာ ချိန်မှာ သူ့အသက်အန္တရာယ်ကို စိုးရိမ်လို့ ပုန်းနေရတယ်လို့ ဆီးနိတ် လွှတ်တော် ကော်မတီရှေ့မှာ ထွက်ဆိုခဲ့ပါတယ်။

ဒါဗာအိုမှာ ကက်သလစ်ဘုရားကျောင်းတစ်ကျောင်း တိုက်ခိုက်ခံရ တာကို လက်တုံ့ပြန်တဲ့အနေနဲ့ ဒူတာတေးက မွတ်ဆလင်ဗလီကို ဗုံးခွဲခိုင်း တယ်လို့လည်း သူက ဆိုပါတယ်။ ဒါဗာအိုမှာ ဒီလို ဥပဒေမဲ့သတ်ဖြတ် နေတာတွေကို ဖိလစ်ပိုင် လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်က ဖော်ထုတ်ဖို့ ပျက်

ကွက်ခဲ့တယ်လို့လည်း ဆိုပါတယ်။

“ဒီလူပြောနေတာတွေကို မသိဘူး၊ သူ့ကို လူတစ်စုက အသုံးချနေတာ ဖြစ်မယ်” လို့ ဒုတိယတေးရဲ့သား ကာလိုက ပြောပါတယ်။ အထက်လွတ်တော် ကြားနာပွဲကို ခေါင်းဆောင်တဲ့ အမျိုးသမီး Leila de Lima ဟာလည်း ဒုတိယတေးကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဖန်ခဲ့သူ ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ကို မူးယစ်ရာဇာတွေနဲ့ ဆက်သွယ်တယ်လို့လည်း စွပ်စွဲပါတယ်။

မာတိုဘာတိုကို အခုလိုထွက်ဆိုခွင့် ပြုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဒါဟာ သမ္မတကို ဖယ်ရှားဖို့ ကြံစည်တာလားဆိုပြီး ဒုတိယတေး ဘက်တော်သား လွတ်တော်အမတ်တွေက ပြန်လှန်မေးခွန်းထုတ်ကြပါတယ်။

ဒုတိယတေး လက်ထက် ဒါဗာအိုမှာ မှုခင်းတွေ ကျဆင်းခဲ့တာမို့ ဒါကို တစ်နိုင်ငံလုံးအဆင့်ရောက်အောင် လုပ်မယ်ဆိုပြီး ကြွေးကြော်နေတာပါ။ သူ့လက်ထက်မှာ မူးယစ်ဆေးသမား ၃၀၀၀ ကျော် သတ်ဖြတ်ခံခဲ့ရတာမို့ နိုင်ငံတကာ အသိုက်အဝန်းမှာ ဝေဖန်ခံခဲ့ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် အခုလိုနောက်ကြောင်းပြန် စုံစမ်းမှုတွေ လုပ်တာဟာ ဘယ်မှ ခရီးရောက်မှာ မဟုတ်ပါဘူးလို့ သမ္မတဒုတိယတေးရဲ့ ပြောခွင့်ရပုဂ္ဂိုလ်က တုံ့ပြန်ခဲ့ပါတယ်။

ဖိလစ်ပိုင် သမ္မတ လစာ

အကယ်၍များ အချိန်တွေကိုသာ နောက်ပြန်ဆွဲလို့ရမယ်ဆိုရင် လက်ရှိရာထူးကို ရယူချင်စိတ်ရှိတော့မှာ မဟုတ် ဘူးလို့ ဖိလစ်ပိုင်သမ္မတ ရိုဒရီဂို ဒူတာတေးက ဖွင့်ဟပြောဆိုသွားခဲ့ကြောင်း ဒီဇင်ဘာ ၁၄၊ ၂၀၁၆ သတင်းတစ်ရပ်မှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။

လက်ရှိသမ္မတတာဝန်ကို ရယူထားရခြင်းမှာ လွန်စွာခြေကုန် လက်ပန်းကျစရာကောင်းနေပြီး လစာရရှိမှုနှုန်းမှာလည်း နည်းပါးလှ တယ်လို့ ဒူတာတေးက ညည်းတွားပြောဆိုပါတယ်။

ဒီဇင်ဘာလ ၁၂ ရက် မနီလာမြို့ သမ္မတအိမ်တော်မှာ ကျင်းပတဲ့ အခမ်းအနားတစ်ခုမှာ ဒူတာတေးက “နောက် ခြောက်နှစ်အထိ ကျွန်တော် ဒီနေရာမှာ ဆက်ရှိနေနိုင်မလားဆိုတာ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်လည်း မသိ သေးပါဘူး။ ကျွန်တော် ဒီနေရာကနေဆင်းဖို့ အဆင့်သင့်ပါပဲ။ သမ္မတပဲ ဖြစ်ဖြစ် ရာထူးအာဏာပဲဖြစ်ဖြစ် ဘာကိုမှ အစွဲအလမ်းမထားတတ်ပါ ဘူး” လို့လည်း ပြောခဲ့ပါတယ်။

လက်ရှိ ဖိလစ်ပိုင်သမ္မတတစ်ဦးရဲ့ လစဉ်ရရှိနေတဲ့ လစာနှုန်းထား

ပီဆို ၁၃၀,၀၀၀ (ဒေါ်လာ ၂,၆၀၀)က အလွန်နည်းပါးလွန်းတဲ့ ပမာဏ ဖြစ်တယ်လို့ထင်မိကြောင်းလည်း ပြောခဲ့ပါသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရွေး ကောက်ပွဲမဲဆွယ်ကာလက ပြည်သူတွေကို ပေးထားခဲ့တဲ့ ကတိကဝတ် အားလုံးကိုတော့ ပြည့်မြောက်အောင် ဖြည့်ဆည်းပေးသွားချင်တယ်လို့ သူက ဆက်ပြောခဲ့ပါတယ်။

မူးယစ်နှိမ်နင်းရေး ဇာတ်ဝင်ခန်းများ

လူတိုင်း ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်နေကြရသည်။ ထိုအထဲတွင် ဘက်ချို ဆာဗေးဒါးတစ်ယောက်လည်း ပါဝင်သည်။ သူ့ယောက်ျားအလှည့် ဘယ်တော့ကျလာလိမ့်မလဲဟု ထိတ်လန့်စိုးရိမ်နေခဲ့ရသည်မှာ ကြာခဲ့ပြီ။

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် သမ္မတဒူတာတေး တက်လာပြီးကတည်းက မူးယစ်စစ်ပွဲဟုကြေညာကာ ပြည်သူတွေကို တိုက်ပွဲဆင်ခဲ့သည်။ ပြည်တွင်းထုတ် သတင်းစာများတွင်လည်း နေ့တိုင်းသေဆုံးစာရင်းများကို ထုတ်ပြန်ရသည့် နေရာတစ်ရာက အမြဲယူထားသည်။ မူးယစ်ဆေးရောင်းသူ၊ သုံးစွဲနေသူများကို ရဲတွေ ပစ်သတ်သည်က တစ်မျိုး၊ မည်သူမှန်း မသိလိုက်ရသော သေနတ်သမားတွေက ပစ်သတ်လိုက်ပြန်ပြီဆိုသည့် သတင်းကတစ်နည်း၊ သတင်းတွေ နေ့စဉ်တက်နေသည်။ လမ်းဘေးတွင် ပိုးစိုးပက်စက် လဲကျနေသူများ၏ ရင်ဘတ်ပေါ်တွင် လည်း “ကျွန်တော် ဆေးသမားပါ။ ကျွန်တော့်လို မဖြစ်ကြပါစေနဲ့” ဆိုသည့် စာတန်းတွေ တင်ထားသည်။

ပစ်ပြီ၊ သေပြီဆိုသည့် သတင်းထွက်ပေါ်လာတိုင်း ဘက်ချိုတစ်

ယောက် သူ့ယောက်ျား မဟုတ်ပါစေနှင့် ဆုတောင်းနေရသည်။ သူနှင့် ဆယ်နှစ်ကျော်ပေါင်းသင်းလာခဲ့သည့် ယောက်ျားဖြစ်သူနှင့် ကလေး သုံးယောက် ရထားပြီ။ သူမ စိုးရိမ်နေသည်မှာ ယောက်ျားဖြစ်သူက ဆေးသမား၊ ဆေးစွဲနေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

“ကျွန်မ သူ့ကို အမြဲပြောတယ်။ ညဘက်အပြင် မထွက်ပါနဲ့လို့”

သူမ၏ ခင်ပွန်းဖြစ်သူ မာဆဲလိုကလည်း “မစိုးရိမ်ပါနဲ့ မိန်းမရာ။ ငါပြန်လာမှာပါ။ အိုကေပါတယ်”ဟု အမြဲပြန်ပြောတတ်သည်။

ခင်ပွန်းဖြစ်သူ မာဆဲလိုက တက္ကစီကားမောင်းသည်။ ကားသမား ဆိုသည့်အတိုင်း ညဘက်အိပ်မငိုက်ရန် ကြံဆောင်ရင်းက သူတို့ဒေသ အခေါ် ရှာဘူးဆေးစွဲတော့သည်။ သူနှင့် အပေါင်းပါကားသမားများ အခေါ် ရှာဘူးဆိုသည့် မက်သ် အမ်ဖီတမင်းဆေးပြားများသုံးကာ သူ ကားမောင်း နေခဲ့သည်မှာ ၂ နှစ်ကျော် ကြာခဲ့ပြီ။

သမ္မတအဖြစ် စည်းရုံးလှုပ်ရှားစဉ်ကာလများတွင် ဒုတိယတေးက မူးယစ်ဆေးသည် နိုင်ငံတော်အတွက် သေရေး၊ ရှင်ရေးကိစ္စတစ်ခုလို ဖြစ်နေပြီး နိုင်ငံတော်ကို ခြိမ်းခြောက်နေပြီဟု စည်းရုံးပြောဆိုခဲ့သည်။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံသည် ဆယ်စုနှစ် တစ်စုအတွင်း အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများ၊ ရာဇဝတ်မှုများကို ထိတ်လန့်စွာခံစားနေကြရသဖြင့် သူ့အပြောကို မိန်းမောသွားခဲ့ကြသည်။

၂၀၀၄ ခုနှစ်က ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲသူပေါင်း ၆ ဒသမ ၇ သန်း ရှိခဲ့ရာမှ မိမိအစိုးရလက်ထက် တွင် ၁ ဒသမ ၇ သန်းအထိ ကျဆင်းသွားပြီးဖြစ်ကြောင်း ဒုတိယတေး အစိုးရက ဂုဏ်ယူစွာ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲနေသည့် လူဦးရေ မှာ အစိုးရ ထုတ်ပြန်ချက်အရ ၂ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သာ ရှိတော့သည်။ ထိုနှုန်းသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု သို့မဟုတ် သြစတြေးလျနိုင်ငံ

ဒုတိယတေးလက်ထက် မူးယစ်သားကောင်များကို ဖမ်းဆီးလာနေပုံ

တို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်လိုက်မည် ဆိုလျှင် မပြောပလောက်သည့် အရေအတွက် ဖြစ်သည်။ အာရှရှိထိုင်း၊ ကမ္ဘောဒီးယားတို့နှင့်ယှဉ်လျှင်ပင် မဆိုစလောက် အရေအတွက် ဖြစ်သွားသည်။

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံသည် မူးယစ်ဆေးကြောင့် ချောက်ထဲကျလုလု အနေ အထားဖြစ်နေပြီဆိုသည့် ဒုတိယတေး၏ ပြောစကားသည် လက်ရှိအနေ အထားတွင် စိုးရိမ်ထိတ်လန့်စရာ ဖြစ်နေသေးသလော တွေးစရာဖြစ် လာသည်။ ဒုတိယတေးသည် မူးယစ်ဆေးဆန့်ကျင်ရေး လှုပ်ရှားမှုများကို ဒါဗာအိုမြို့တွင် မြို့တော်ဝန်ဘဝဖြင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ်ကတည်း က လုပ်ဆောင်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ဒါဗာအိုမြို့တော်ဝန်ဘဝက သူ့ကိုယ်သူ ရဲတပ်ဖွဲ့၏ အကြီးအကဲတစ်ယောက်အသွင်ဖြင့်ဟာလေဒေးဗစ်ဆန် ကြီးကိုစီးပြီး ရာဇဝတ်မှုများကို နှိမ်နင်းခဲ့သူလည်း ဖြစ်သည်။ သူ့ကိုယ်သူလည်း 'ဒုတိယတေး ဟာရီ' ဟု လည်းကောင်း၊ 'ပြစ်ဒဏ်ပေး သူ' ဟုလည်းကောင်း ဂုဏ်ယူစွာ အမည်ပြောင်ပေးပြီး သူ့အုပ်ချုပ်ခဲ့သည့် ဒါဗာအိုတွင် ကြမ်းရမ်းစွာ စီရင်စိုးမိုးခဲ့သူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။

ဒါဗာအိုတွင် သူအုပ်ချုပ်ခဲ့စဉ်က မြို့တွင်းကို ဆိုင်ကယ်စီးသူများ နှင့် လှည့်လည်ပြီး 'ဒါဗာအို သေမင်းတပ်' ဟုဆိုကာ ထိတ်လန့်အောင် လှုပ်ရှားခဲ့ဖူးသည်။ သူ၏ သေမင်းတပ်ကြောင့် ဒါဗာအိုမြို့တွင် လူပေါင်း ၁၀၀၀ ကျော် သေဆုံးခဲ့ရသည်။

ဒုတိယတေးက အသံကျယ်ကျယ် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုတတ်သည်။ သူပြောသည်ကို ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ မိဒီယာတွေက လည်း ကိုးကားပြီး အကြီးအကျယ် ဖြစ်အောင် ထုတ်ဖော်ပေးတတ်သည်။ သူက မူးယစ်ဆေးဖြင့် သံသယရှိသူများကို ကိုယ့်မှာ သေနတ်ရှိလျှင် ကိုယ်တိုင်စီရင်ပစ်လိုက်ဟု ရဲတွေကို လှုံ့ဆော်နှိုးဆွပေးသည်။

မေလ ၇ ရက်နေ့ သမ္မတစည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပွဲတွင် သူက-

“ခင်ဗျားတို့ထဲမှာ မူးယစ်ဆေး သုံးနေတဲ့သူတွေရှိနေရင် ခွေးမ သားတွေလို ပြောချင်တယ်။ ခင်ဗျားတို့ကို ကျုပ် ကိုယ်တိုင်သတ်မယ်။ သည်းမခံဘူး။ ကျုပ်မှာ ခွင့်လွှတ်ပေးဖို့ မရှိဘူး”ဟု ရိုင်းစိုင်းစွာ ပြောခဲ့ သည်။

ဇွန်လ ၃၀ ရက်နေ့ သမ္မတအဖြစ် ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုပြီးနောက် တွင်လည်း မူးယစ်ဆေး စစ်ဆင်ရေးကို သူပြောထားသည့်အတိုင်း စတင် လုပ်ဆောင်တော့သည်။ သူက စစ်ဆင်ရေးကို 'နှစ်လုံးပြု' ဟု အမည်ပေး ပြီး စတင်လှုပ်ရှားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ရဲတွေက သံသယရှိပြီး စောင့်ကြည့်နေရသည့် စာရင်းတွေ ထုတ် ပြန်ပေးထားသည်။ ထိုအထဲတွင် သုံးစွဲသူတွေ၊ ရောင်းချသူတွေလည်း ပါသည်။ လုံခြုံရေးစစ်သားတွေ တစ်အိမ်တက်ဆင်း စီးနင်းတိုက်ခိုက် ရှာဖွေမှုတွေ စတင်တွေ့မြင်လာရသည်။

ဗာဂီလန်တီသည် အလုပ်သွားရာမှ အိမ်ပြန်ရောက်မလာတော့။ မာဆဲလိုအိမ်အနီးတွင် ဆိုက်ကားသမား လင်မယားနှစ်ယောက် သေဆုံး

နေကြသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် လူတစ်ယောက်က လည်ပင်းပြတ် လျက် သေနေပြန်သည်။ သူ့ကိုယ်ပေါ်တွင် “ကျွန်တော် မူးယစ်ဆေးစွဲနေ သည့် သူခိုးပါ” ဆိုသော စာတန်းကို တွေ့လိုက်ကြရသည်။

မာဆဲလို မိသားစုသည် နေ့တိုင်း ပစ်သံခတ်သံ သေနတ်သံနှင့် လူသေများကြားတွင် နေထိုင်ရသည်ကို ကြောက်လာသည်။ သူ့ကိုယ် တိုင်က သုံးဘီးမောင်းသမား ဖြစ်သည်။ သုံးဘီးတက္ကစီဆွဲပြီး သူ့သား နှစ်ယောက်နှင့် မွေးကင်းစကလေးတစ်ယောက်တို့ကို ပြုစုပျိုးထောင်နေရ သည်။ သူ့မိခင်ကလည်း သူ့ကို မူးယစ်ဆေးမသုံးပါနှင့်ဟု စိုးရိမ်ကြီး စွာ နေ့စဉ်တိုက်တွန်းနေရှာသည်။

မာဆဲလိုသည် မူးယစ်ဆေးဖြတ်မည်ဟု ကတိပေးထားသည်။ မဖြတ်လျှင်လည်း သူ့လည်ပင်းလာဖြတ်မည့် သူတွေက ဝိုင်းနေပြီ ဖြစ် သည်။ သူက မိန်းမဖြစ်သူ ဘက်ချီကိုလည်း-

“မစိုးရိမ်ပါနဲ့တော့ကွာ။ ခုဆို ငါသုံးမှ မသုံးတော့တာ”ဟု ပြော သည်။

အစိုးရ ထုတ်ပြန်ချက်အရ မာဆဲလိုကဲ့သို့ မူးယစ်ဆေး ဖြတ်ပါပြီဟု ပြောနေသူပေါင်း ဖိလစ်ပိုင်တွင် ၇ သန်းကျော် ရှိသည်။ ထိုသူများကို “အညံ့ခံသူများ” အဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ သူတို့က နောက်ဘယ် တော့မှ မူးယစ်ဆေး မသုံးတော့ကြောင်း ဝန်ခံကတိပေးပြီး ကြောက် ကြောက်နှင့် နေထိုင်ကြရသည်။ မာဆဲလိုကလည်း သူ့ကို ဘယ်လို ပြောပြော အရှုံးပေးအညံ့ခံပါပြီဟု လက်နက်ချကာ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားစွာ နေထိုင်ပြရသည်။

ထိုအချိန်တွင် သေဆုံးသူဦးရေကလည်း တဖြည်းဖြည်း မြင့်တက် လာသည်။ ဒုတိယတေး အာဏာရလာပြီးနောက် အစိုးရအဖြစ် တာဝန်ယူ ပြီးကတည်းက မူးယစ်ဆေး အကြောင်းပြပြီး သတ်ဖြတ်ခဲ့သူ ဦးရေမှာ

၁၅၇၈ ဦး ဖြစ်ကြောင်း ရဲတပ်ဖွဲ့က သတင်းထုတ်ပြန်သည်။ ပျောက်သူ တွေလည်း သေဖို့များသည်။ အစိုးရတရားဝင် မထုတ်ပြန်သည့်အကြောင်း ပြချက်မရှိဘဲ သေဆုံးခဲ့သူပေါင်း ၂၁၅၁ ဦးခန့် ရှိနေသေးသည်။

ရဲတပ်ဖွဲ့က ရာဇဝတ်မှုများ သိသိသာသာ လျော့ကျသွားကြောင်း ဝန်ခံသည်။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် သေဒဏ်ချမှတ်ခြင်းကို တားမြစ်ပိတ်ပင် ထားသည်မှာ ဆယ်စုနှစ်တစ်စု နီးပါးကြာခဲ့ပြီ။ သို့သော် ဒုတိယတေး တက်လာပြီးမှ ကိုယ်တိုင်တရားစီရင်ပြီး သတ်ဖြတ်ကာ သေဒဏ်ပေး လိုက်ကြသည်မှာ တောင်ပုံရာပုံဖြစ်နေသည်။

သမ္မတကိုယ်တိုင်က မြှောက်ပေးသည်။ တရားလက်လွတ် သတ် ဖြတ်မှုတွက် အတင့်ရဲလာသည်။ ဥပဒေအတိုင်း အရေးယူမည်မဟုတ်။ မူးယစ်ဆေးနှင့် ပတ်သက်သူမှန်သမျှကို ပစ်သတ်ဆိုလိုက်သောကြောင့် မုန်းလျှင်လည်း မူးယစ်ဆေးကြောင့် ဖြစ်နေရသူတွေ များစွာဖြစ်လာ ကြောင်း လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့မှ ဂျိုး လူးဝစ် မာတင်က ပြောကြားသည်။

စက်တင်ဘာ ၅ ရက်နေ့က မာဆဲလိုသည် သူ့တက္ကစီကို လမ်း ဆေးဈေးဆိုင်တစ်ဆိုင်အနီးတွင် ရပ်ထားသည်။ မနက်ခင်းတွင် သူ့မိသားစု ကော်ဖီသောက်ရန် အစားအစာများ ဝယ်ရန်ဖြစ်သည်။ ဆိုင်၌အလုပ်လုပ် နေသော မာလ်ဗင် ဘာလင်ဂတန်ဆိုသူက မာဆဲလိုကို ပစ္စည်းတွေ လှမ်းပေးရင် ပိုက်ဆံအမ်းနေချိန် ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်တွင် သေနတ်သံ တွေ ပေါ်ထွက်လာသည်။

သေနတ်ပစ်ခံရချိန်မှာ နံနက် ၁၀ နာရီ ၅ မိနစ် အချိန်တွင် ဖြစ် သည်။ မာဆဲလိုသည် ကြောက်လန့်ပြီး ၁၅ ကိုက် လောက်အကွာကို ထွက်ပြေးသွားသည်။ သေနတ်သံတွေ ထပ်ပေါ်လာပြန်သည်။ သူလဲကျ သွားသည်။ ဆိုင်ရှင်က လှဲချလိုက်သောကြောင့် လွတ်သွားသည်။ အနက်ရောင် ဝတ်စုံဝတ်ထားသည့် လူနှစ်ယောက်က မော်တော်ဆိုင်ကယ်